

21 Септември 2015

Македонија: Непроверено полициско насилство врз мигрантите

Тепани и навредувани, на границата и во притвор

(Брисел) - Македонската полиција вршела вербално и физичко насилство врз мигрантите и барателите на азил, на границата и во притвор, се наведува во извештајот на Human Rights Watch објавен денес. Македонија е клучна земја на транзит долж миграциската рута низ земјите од Западен Балкан кон Европската унија, при што во земјата секојдневно влегуваат илјадници баратели на азил и мигранти, повеќето од кои доаѓаат од Сирија, Авганистан или Сомалија.

Извештајот „Како да не сме луѓе: полициска бруталност врз мигрантите и барателите на азил во Македонија“ на 59 страници ги документира физичкото и вербалното насилство од страна на македонските службеници на границата со Грција и злоставувањето од страна на полициските стражари во притворскиот центар Гази Баба, во периодот од јуни 2014 година до јули 2015 година, како и неуспехот на властите да спроведат истраги и да ги изведат одговорните пред лицето на правдата. Исто така, Human Rights Watch документираше произволен притвор на мигрантите и барателите на азил во нехумани и деградирачки услови во Гази Баба.

„Очигледно е дека Македонија има проблем со полициското насилство врз барателите на азил и мигрантите“, рече Емина Черимович, истражувач од „Конинг“ програмата за работни стипендии во Human Rights Watch. „Тоа нема да се смени, освен доколку македонските власти не почнат темелно да ги истражуваат наводите за полициско злоставување на мигрантите и барателите на азил, и доколку одговорните не бидат изведени пред лицето на правдата“.

Human Rights Watch интервјуираше 64 баратели на азил и мигранти, вклучително и 7 деца, на различни локации во Србија и во Македонија. Седум интервјуа беа направени преку телефон. Повеќето од интервјуираните, вклучително и три деца, искусиле насилство од страна на македонската полиција, особено на границата со Грција и во Гази Баба. Луѓето опишаа дека биле тепани со пендреци, удирани во стомак, клоцани и вербално малтретираны при нивното приведување од страна на полицијата. Во некои случаи, мигрантите и барателите на азил биле принудени да трчаат еден по друг меѓу два реда полицајци кои ги удирале со пендреци по грбот, рамената и главата.

Ајша, 16-годишна девојка од Авганистан, рече дека македонската полиција ја удрила неа и дека, во два наврати, таа гледала како полицијата ги тепа нејзиниот татко и нејзиниот 17-годишен брат. Првиот пат, на почетокот на јануари, Ајша рече дека семејството отишло во полициска станица во близина на границата со Грција за да бара азил. Но, полицијата ги однела назад на границата и им наредила да заминат од земјата. Таткото на Ајша се побунил.

„Еден полицаец [тогаш] му се приближи на татко ми и го удри со пендрек по грбот и по раката. Друг полицаец го удри брат ми со пендрек по рамената, а трет полицаец ме удри мене со пендрек по рацете,“ рече таа. Вториот пат, повторно на границата,

нејзините татко и брат биле дел од групата луѓе принудени да трчаат еден по друг додека полицијата ги удираше мажите со пендреци.

До јуни, мигрантите и барателите на азил биле произволно притворени во Прифатниот центар за странци, притворска установа во Скопје. Тој е познат како Гази Баба, по општината во која се наоѓа. Македонските власти притворале луѓе, без каква било значајна можност за оспорување на притворот, со цел да обезбедат дека тие се достапни за да сведочат во кривични постапки против лица осомничени за криумчарење мигранти, открила Human Rights Watch.

Стражарите рутински ги злоставувале притворениците, вклучувајќи физичко и вербално насилство, а условите во центарот биле нехумани и деградирачки, изјави Human Rights Watch. Некои од притворените жени искусиле родово-базирано насилство од страна на стражарите.

Во јули, македонските власти го затворија центарот и тој се реновира. Во моментот, Македонија не спроведува рутинско притворање на мигранти и баратели на азил, туку им дозволува да минат низ земјата. Сепак, во светло на настаните што брзо се развиваат и се поврзани со приливот на баратели на азил и мигранти, Human Rights Watch искажува загриженост дека доколку рутинското притворање повторно почне да се применува, насилството би можело да продолжи, освен доколку македонските власти не преземат акција за спречување на истото.

Македонските власти ја известиле Human Rights Watch дека покренале дисциплински постапки против пет полициски стражари во Гази Баба и суспендирале едно лице. Конкретни истраги или дисциплински постапки не биле поведени против посебната гранична полиција.

Според националните закони и меѓународното право, властите во Македонија имаат јасна обврска да ги заштитат мигрантите и барателите на азил од злоставување, да обезбедат дека тие не се притвораат произволно во деградирачки услови, да го истражат и кривично да го гонат злоставувањето од страна на полицијата. Децата и нивните семејства не смеат да бидат притворени само од причини поврзани со контрола на имиграцијата. Ова е од суштинско значење, бидејќи секојдневно во Македонија влегуваат илјадници мигранти и баратели на азил, рече Human Rights Watch.

Потребни се поорганизирани чекори за спречување и казнување на полициското насилство врз мигрантите и барателите на азил. Македонија, официјално поранешна југословенска Република Македонија, е земја-кандидатка за членство во Европската унија. За да се квалификува за членство во ЕУ, земјата треба да исполни одредени критериуми за пристапување во ЕУ, кои вклучуваат и усогласување на националните закони и практики за азил и третман на мигрантите со стандардите на ЕУ.

„Иако Македонија го прекина рутинското притворање на мигранти и баратели на азил во деградирачки услови, нејзините практики за азил и миграција сè уште не се усогласени со обврските од националните закони, законите на ЕУ и меѓународното право“, рече Черимович. „Европската унија треба да го притисне Скопје за да го реши проблемот со полициското насилство врз мигрантите и барателите на азил, преку обука и одговорност.“